

Geweld hoort nergens thuis in Zuid-Limburg

Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn het grootste geweldsprobleem in onze samenleving, onze ambities op dit thema kunnen daarom niet hoog genoeg zijn.*

*uitspraak Annemarie Penn (burgemeester van Maastricht)

Deze oplegger biedt een compacte doorkijk in de kaders die worden neergelegd in de regionale visie Geweld hoort nergens Thuis Zuid-Limburg. Hiermee worden ambities en doelstellingen kort en bondig geconcretiseerd. De regiovisie zelf biedt de brede en diepere tactische onderbouwing. Met de uitvoeringsagenda wordt tenslotte de vertaling naar operationalisering gemaakt.

Onze ambities voor de komende jaren

Gemeenten hebben in de Wmo de opdracht om iedere vier jaar een regiovisie te ontwikkelen voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het proces van samen opstellen en uitvoeren van de visie moet leiden tot een beter lokaal en regionaal beleid, waarbij alle partijen daarbinnen hun verantwoordelijkheid nemen voor de aanpak van geweld in huiselijke kring. De ambities geformuleerd in de Regiovisie Veilig Thuis Zuid-Limburg 2014-2018 zijn nog onverkort geldig. Het doel van de vorige visie was te komen tot een sluitende aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling (in brede zin: geweld in afhankelijkheidsrelaties) in Zuid-Limburg en gaat onverminderd verder.

De zestien Zuid-Limburgse gemeenten slaan de handen nu wederom ineen. In deze regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis Zuid-Limburg 2019-2022 zijn ambities gebundeld en samengebracht. De regiovisie streeft ernaar om de samenwerking tussen Veiligheid en Zorg te optimaliseren en vormt een match met het landelijke Programma Geweld Hoort Nergens Thuis (GHNT) dat in april 2018 is gepresenteerd. In deze nieuwe regiovisie volgen we de programmalijnen die in het landelijk programma geformuleerd zijn. De drie programmalijnen zijn Geweld eerder en beter in beeld, Geweld stoppen en duurzaam oplossen en Aandacht voor specifieke groepen. Dit levert een breed document op, rijk aan ambities. Dit maakt een diepere rubricering noodzakelijk, en een vertaling naar operationalisering. Ondanks dat we ons op dit thema geen versobering van ambitie kunnen veroorloven, is het daarbij opportuun om goed te plannen, het werk te verdelen en in de tijd te prioriteren.

Centrale ambitie

De centrale ambitie van de regiovisie is huiselijk geweld voorkomen of zo vroeg mogelijk signaleren en adequaat reageren. Daardoor het geweld zo snel mogelijk en duurzaam stoppen, schade beperken en herstel bevorderen, zodat nieuwe ontwikkelkansen ontstaan. Hierbij gaat speciale aandacht uit naar kinderen die extra kwetsbaar zijn en door huiselijk geweld in hun ontwikkeling bedreigd worden. We doen dit door de samenwerking te versterken tussen gemeenten en ketenpartners. Bovenstaande ambitie is de stip op de horizon. Daar gaan we de komende jaren aan werken. De doorvertaling van onze centrale ambitie naar een bredere strategie volgt daarbij de actielijnen, zoals geformuleerd in het landelijk programma Geweld Hoort Nergens Thuis. Daarmee hebben we goed vat op de inhoud en sluiten doelstellingen en inzet goed op elkaar aan. Dit leidt tot de volgende indeling:

Actielijn 1: Eerder en beter in beeld

Geweld eerder en beter in beeld; daarmee de duur verkorten en erger voorkomen. Zo mogelijk voorkomen dat er geweld ontstaat en zorgen dat iedereen weet wat te doen bij (een vermoeden van) huiselijk geweld en kindermishandeling. We gaan anticiperen op risicofactoren en ageren wanneer eerste signalen zich ontwikkelen en de problematiek aan het ontstaan is. Dus problemen voorkomen door van tevoren in te grijpen. De nieuwe aangescherpte meldcode is hierbij een belangrijk instrument. Vertaald naar ambities:

- **Samenwerking gemeenten**
Gemeenten versterken regie op de aanpak huiselijk geweld en maken afspraken over regionale en lokale verantwoordelijkheden.
- **Preventie**
 1. Gemeenten geven uitvoering aan een samenhangend preventiebeleid op 3 niveaus (universeel, selectief en geïndiceerd) met aandacht voor verschillende doelgroepen.
 2. Preventie gericht op de beeldvorming ten aanzien van huiselijk geweld onder jongeren krijgt specifiek aandacht. Bestaande effectieve programma's worden voortgezet. Daarnaast is aandacht voor de ontwikkeling van aanvullend aanbod voor en door jeugd en uitgevoerd op alle drie de preventieniveaus.
- **Meldcode**
Gemeenten en Veilig Thuis stimuleren de implementatie en monitoren de uitvoering en de naleving van de nieuwe aangescherpte meldcode.

Actielijn 2: Stoppen en duurzaam oplossen

Om de cirkel van geweld duurzaam te doorbreken is het nodig dat er veiligheid wordt gecreëerd in onveilige situaties. Hiervoor is goede afstemming nodig met partijen die (veiligheids-,) maatregelen kunnen treffen. Daarna is er ruimte nodig om de oorzaken aan te pakken die de onveiligheid veroorzaken en kan er gewerkt worden aan herstel van (ontwikkelings-,) schade. Ambities op het vlak van de actielijn Stoppen en duurzaam oplossen zijn:

- **Ketensamenwerking lokaal: 1G1P1R**
 1. Regie van licht naar zwaar: gemeenten en ketenpartners hebben een gezamenlijk beeld van de betekenis van doorzettingskracht van regisseurs en leggen afspraken hierover vast.
 2. Gemeenten oriënteren zich op het gebruik van de Verwijsindex voor 0 – 100 jaar
- **Ketensamenwerking bij triage: Veilig Thuis**
De domeinen zorg en veiligheid zijn verbonden en verankerd in samenwerkingsafspraken vanuit de regiovisie op lokaal niveau.
- **Organisatie van ketensamenwerking: Zorg- en Veiligheidssetting**
 1. Zorg en Veiligheid zijn verbonden door o.a. het realiseren van een samenwerking met betrekking tot 'Zorg en Veiligheid' met aandacht voor laagdrempelige toegankelijkheid (en verbinding met medische expertise).
 2. Deze 'zorg- en veiligheidssetting' analyseert, regisseert en organiseert de ketensamenwerking de aanpak van complexe casuïstiek.
- **Ketensamenwerking structureel onveilig: MDA++**
De aanpak van structureel onveilige casussen is versterkt door inzet van een specialistische en integrale Multi Disciplinaire Aanpak (MDA++).

Actielijn 3: Extra aandacht voor specifieke groepen

Voor een aantal specifieke doelgroepen met specifieke problemen is om verschillende redenen extra aandacht nodig. Soms is er specifieke expertise nodig over de doelgroep of om de problemen eerder en beter in beeld te brengen. Het gaat om groepen die extra kwetsbaar, en niet altijd direct te herkennen zijn. Duurzaam oplossen of stoppen vraagt soms om een andere aanpak met specifieke expertise of er moeten andere organisaties bij worden betrokken. Hieraan gaan we de komende jaren werken, met als rode draad het verbeteren van signalering en het vergroten van meldingsbereidheid van bijvoorbeeld eer gerelateerd geweld, of ouderenmishandeling. We zorgen voor samenhang, regie en coördinatie bij bijvoorbeeld complexe scheidingen, maar ook bij de aanpak van Mensenhandel. Dit levert de volgende ambities op ten behoeve van de actielijn Extra aandacht voor specifieke doelgroepen:

- **Vrouwenopvang**
 1. Vrouwenopvang organisaties in Zuid-Limburg volgen de landelijke ontwikkeling 'keurmerk vrouwenopvang' en werken met gemeenten aan een regionale invulling daarvan (groeimodel).
 2. Vrouwenopvang organisaties in Zuid-Limburg werken volgens het principe ambulante, tenzij...
- **Mensenhandel**
 1. De ketenregie en zorgcoördinatie Mensenhandel zijn geborgd.
 2. Burgers en professionals herkennen de signalen rondom mensenhandel, met specifieke aandacht voor slachtoffers met een licht verstandelijke beperking
- **Eergerelateerd geweld**
 1. Burgers en professionals herkennen de signalen van eergerelateerd geweld
 2. De meldingsbereidheid bij burgers en professionals is vergroot.
- **Ouderenmishandeling**
 1. Burgers en professionals herkennen de signalen van ouderenmishandeling.
 2. De meldingsbereidheid bij burgers en professionals is vergroot.
 3. De aanpak tegen financiële uitbuiting is gerealiseerd.
- **Complexe scheidingen**

Er is een samenhang en regie in de aanpak van complexe scheidingen.

Van ambitie naar actie

Deze oplegger biedt overzicht van de brede regiovisie. De uitvoeringsnotitie volgt de regiovisie vervolgens op met de operationalisering van de ambities. Hierin zullen verdere verdeling, prioritering en financiën aan de orde komen. Daarbij moet goed de koppeling gemaakt worden met aanpalende programma's, (lokale)thema's en prioriteiten.

Het zal een uitdaging zijn om voldoende capaciteit en middelen te vinden voor de uitvoering en aanpak. Daarom is prioritering aan de orde. Deze worden in het schema op pagina 3 van deze oplegger aangegeven. Het schema geeft aan wanneer we willen beginnen met een onderwerp, vanuit welke programmalijn, en in welke volgorde de komende jaren. Door de koppeling te maken met reeds bestaande programma's en projecten hoeven niet altijd nieuwe middelen ter beschikking te worden gesteld.

Oplegger

Ambities regiovisie Zuid-Limburg in beeld gebracht

